

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1479/2015
21.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиоца В.Д. из К., чији је пуномоћник Т.Л., адвокат из К., против туженог ДОО З.– З.з.з.з.р. из К., чији је пуномоћник Д.М., адвокат из К., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3876/13 од 09.10.2014. године, у седници одржаној 21.01.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3876/13 од 09.10.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 381/10 од 24.10.2013. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је тачком а) овог става, обавезан тужени да тужиоцу плати 2.380.559,69 динара на име главног дуга – изгубљене нето зараде, са законском каматом од 18.04.2013. године до исплате, као и 3.370.444,14 динара на име обрачунате затезне камате на овај износ за период од 16.09.1994. до 19.12.2010. године, те да на име (износ) изгубљене зараде у корист тужиоца уплати припадајуће доприносе надлежним органима, а тачком б) овог става, тужени је обавезан да плати тужиоцу и 1.652,30 динара на име главног дуга – регреса за годишњи одмор за период од 1994. до новембра 1999. године, са законском каматом на овај износ почев од 18.04.2013. године па до исплате, као и 56.353,34 динара на име обрачунате затезне камате на овај износ. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев и то: тачком а) овог става - у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име изгубљене зараде плати разлику између потраживаног и досуђеног износа ставом 1-а), односно 264.506,63 динара на име главног дуга и 374.493,79 динара на име обрачунате затезне камате; тачком б) да му на име накнаде за топли оброк у периоду од октобра 1994. до новембра 1999. године плати 325.261,62 динара са законском каматом од 18.04.2013. године до исплате; тачком ц) да му на име јубиларне награде за 20 година рада плати 4.711,94 динара са законском каматом од 18.04.2013. године до исплате; те тачком д) да му на на већ обрачунату затезну камату на износ неисплаћене нето зараде од 3.370.444,14 динара плати законску затезну камату од 18.04.2013. године до исплате и на већ обрачунату затезну камату за неисплаћени регрес од 56.353,34 динара плати законску затезну камату

почев од 18.04.2013. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 755.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3876/13 од 09.10.2014. године, ставом првим изреке, жалба туженог је одбијена, као неоснована, а првостепена пресуда потврђена у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у тачки а) става другог изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име изгубљене зараде плати и 264.506,63 динара са законском каматом почев од 18.04.2013. године до исплате, као и 374.493,79 динара на име обрачунате затезне камате.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), који закон се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 398. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је био запослен код туженог на неодређено време, али је против њега покренут дисциплински поступак због учињене повреде радне обавезе, па је 16.09.1994. године удаљен са рада, када је првостепена Дисциплинска комисија донела одлуку о престанку радног односа. Дана 27.10.1994. године Управни одбор туженог је, као другостепени орган, одбио приговор тужиоца и потврдио првостепено решење. Правноснажном судском одлуком поништене су наведене одлуке туженог о престанку радног односа тужиоцу, па је тужилац враћен на рад 20.12.2010. године. У моменту престанка радног односа тужилац је био распоређен на радно место пословође за одржавање инсталације и санитетски превоз, на пословима V степена стручне спреме. Пети степен стручне спреме стекао је 1989. године и то занимање „виши стручни радник – аутомеханичар“ што му је уписано и у радну књижицу, а диплому је туженом доставио након заснивања радног односа. Судови су утврдили да се тужилац након престанка радног односа није пријавио надлежној Националној служби за запошљавање, али и да је у периоду од 31.01.1991. до 20.05.1997. године и у периоду од 25.02.2003. до 26.01.2005. године обављао послове самосталне занатске аутомеханичарске делатности. Висина изгубљене зараде, умањена за приходе које је остварио обављањем самосталне делатности, као и обрачуната затезна камата на тај износ за период од престанка радног односа до враћања на рад, утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака у висини досуђеној побијаном одлуком.

Код овако утврђеног чињеничног стања, судови правилном применом члана 191. став 2. и 3. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05 и 54/09), налазе да тужилац, због незаконитог престанка радног односа, има право на накнаду штете у висини изгубљене зараде за период од удаљења са рада - 16.09.1994. године, до враћања на рад – 20.12.2010. године,

умањену за износ прихода које је остварио по основу обављања самосталне аутомеханичарске делатности, по престанку радног односа.

Међутим, првостепени суд је овако добијени износ изгубљене зараде умањено за још 10%, налазећи да у том делу (проценту) постоји његов допринос настанку штете, из разлога што се након престанка радног односа није пријавио надлежној Националној служби за запошљавање.

Врховни касациони суд налази да је правилно побијаном одлуком преиначена првостепена пресуда и тужбени захтев усвојен и у овом делу.

Наиме одредбом члана 191 Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05 и 54/09), прописано је да ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад, ако он то захтева (став 1). Поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање (став 2. овог члана), с тим што се накнада штете умањује за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа.

Правилна примена наведене законске обавезе подразумева да штета у висини изгубљене зараде за запосленог настаје доношењем незаконите одлуке послодавца о престанку радног односа запосленом, односно доношењем одлуке за коју је у правноснажно окончаном судском поступку утврђено да је незаконита. То даље значи да је штета у висини изгубљене зараде за запосленог настала неправилним и незаконитим радом послодавца, па у доношењу такве одлуке нема доприноса запосленог, нити је он на било који начин допринео да штета буде већа. Непријављивањем Националној служби за запошљавање, тужилац је евентуално само пропустио да штету смањи у већој мери, него што је то у конкретном случају већ учинио обављањем самосталне аутомеханичарске делатности, због чега, супротно становишту првостепеног суда и наводима ревизије, нема места примени члана 192. став 1. ЗОО.

Имајући у виду да запослени, као оштећени, није у обавези да смањи штету коју му је проузроковао послодавац доношењем незаконите одлуке, нити га на то обавезује одредба члана 191. Закона о раду, то је побијаном одлуком правилно настала штета умањена само за приходе које је тужилац остварио својим радом у периоду након престанка радног односа.

Наводима у ревизији којима се оспорава оцена изведених доказа у погледу стручне спреме и радног места на коме је тужилац био у моменту престанка радног односа, заправо се оспорава утврђено чињенично стање, па их Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 398. став 2. ЗПП).

На основу изнетог, применом члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**